

Volební paradoxy

POL352 Mýty a fakta voleb

Daniel Kerekes

Obsah

- Trochu zamyslenia sa
- Volebné paradoxy
- Kritéria posudzovania volebných procedúr

Môžem strane poškodiť tým,
že ju budem voliť?

Aké kritéria by mal spĺňať
volebný systém, resp.
procedúra prevodu hlasov na
mandáty?

	ČSSD	TOP09	ODS	KDÚ- ČSL	Úsvit	ANO	KSČM	*	Spolu
Hlavní město Praha	90765	148334	77272	35191	20596	106023	54870	59228	592279
Středočeský kraj	122046	93451	57818	25916	41928	132602	95792	63283	632836
Jihočeský kraj	65822	40553	25668	21163	22462	53862	52214	31304	313048
Plzeňský kraj	61786	32157	30360	13840	15890	52853	44971	27984	279841
Karlovarský kraj	27883	13176	8790	4394	10888	27852	21850	12760	127593
Ústecký kraj	79127	32387	23806	8473	29118	81102	77466	36829	368308
Liberecký kraj	37811	34132	15576	6754	17852	48352	32213	21409	214099
Královéhradecký kraj	52888	36762	20723	19348	23009	57751	40093	27843	278417
Pardubický kraj	54520	28707	18867	20452	18198	52628	38817	25798	257987
Kraj Vysočina	61384	24191	44982	28134	18257	42402	18230	26397	263977
Jihomoravský kraj	130060	55531	39758	58201	36798	98283	81398	55559	555588
Olomoucký kraj	68686	23935	18662	24544	27405	60634	52639	30722	307227
Zlínský kraj	59388	28227	17337	40483	31162	56079	39500	30241	302417
Moravskoslezský kraj	149290	34872	30853	40989	44046	102301	99203	55728	557282

§ 48

Určení počtu poslanců volených ve volebních krajích

(1) Na základě výsledků hlasování převzatých z volebních okrsků a zvláštních volebních okrsků u pověřených obecních úřadů podle § 43 zjistí Český statistický úřad celkový počet platných hlasů, které byly ve všech volebních krajích odevzdány pro všechny politické strany, politická hnutí a koalice, a vydělí ho počtem poslanců. Číslo takto vypočtené a zaokrouhlené na jednotky je republikovým mandátovým číslem.

(2) Republikovým mandátovým číslem dělí celkový počet platných hlasů odevzdaných v každém volebním kraji. Celé číslo takto vypočtené je počtem mandátů, které připadají jednotlivým volebním krajům.

(3) Nebyly-li takto rozděleny všechny mandáty, případnou zbylé mandáty postupně volebním krajům, které vykazují **největší** zbytek dělení. Při rovnosti zbytků rozhoduje los.

Kraj	Hlasy	1. skrutinium	Zbytek	2. skrutinium	Mandáty spolu
Hlavní město Praha	592279	23	0,45287875188089200	1	24
Středočeský kraj	632836	25	0,05884216361764420		25
Jihočeský kraj	313048	12	0,39597687495050200		12
Plzeňský kraj	279841	11	0,08105646630236760		11
Karlovarský kraj	127593	5	0,05238774055595120		5
Ústecký kraj	368308	14	0,58414508592698200	1	15
Liberecký kraj	214099	8	0,47782529500277200	1	9
Královéhradecký kraj	278417	11	0,02466935930941720		11
Pardubický kraj	257987	10	0,21568860378553900		10
Kraj Vysočina	263977	10	0,45287875188089000		10
Jihomoravský kraj	555588	22	0,00000000000000000		22
Olomoucký kraj	307227	12	0,16547873604181400		12
Zlínský kraj	302417	11	0,97501385919062300	1	12
Moravskoslezský kraj	557282	22	0,06707848261661550		22
Spolu	5050899	196		4	200

RMČ (kvóta): 25254

	ČSSD	TOP09	ODS	KDÚ- ČSL	Úsvit	ANO	KSČM	*	Spolu
Hlavní město Praha	90765	148334	77272	35191	20596	106023	54870	59228	592279
Středočeský kraj	122046	93451	57818	25916	41928	132602	95792	63283	632836
Jihočeský kraj	65822	40553	25668	21163	22462	53862	52214	31304	313048
Plzeňský kraj	61786	32157	30360	13840	15890	52853	44971	27984	279841
Karlovarský kraj	27883	13176	8790	4394	10888	27852	21850	12760	127593
Ústecký kraj	79127	32387	23806	8473	29118	81102	77466	36829	368308
Liberecký kraj	37811	34132	15576	6754	17852	48352	32213	21409	214099
Královéhradecký kraj	52888	36762	20723	19348	23009	57751	40093	27843	278417
Pardubický kraj	54520	28707	18867	20452	18198	52628	38817	25798	257987
Kraj Vysočina	61384	24191	44982	28134	18257	42402	18230	26397	263977
Jihomoravský kraj	130060	55531	39758	58201	36798	98283	81398	55559	555588
Olomoucký kraj	68686	23935	18662	24544	27405	60634	52639	30722	307227
Zlínský kraj	59388	28227	17337	40483	31162	56079	39500	30241	302417
Moravskoslezský kraj	149290	34872	30853	40989	44046	102301	99203	55728	557282

	ČSSD	TOP09	ODS	KDÚ- ČSL	Úsvit	ANO	KSČM	*	Spolu
Hlavní město Praha	90765	148334	77273	35191	20596	106023	54870	59228	592280
Středočeský kraj	122046	93451	57818	25916	41928	132602	95792	63283	632836
Jihočeský kraj	65822	40553	25668	21163	22462	53862	52214	31304	313048
Plzeňský kraj	61786	32157	30360	13840	15890	52853	44971	27984	279841
Karlovarský kraj	27883	13176	8790	4394	10888	27852	21850	12760	127593
Ústecký kraj	79127	32387	23806	8473	29118	81102	77466	36829	368308
Liberecký kraj	37811	34132	15576	6754	17852	48352	32213	21409	214099
Královéhradecký kraj	52888	36762	20723	19348	23009	57751	40093	27843	278417
Pardubický kraj	54520	28707	18867	20452	18198	52628	38817	25798	257987
Kraj Vysočina	61384	24191	44982	28134	18257	42402	18230	26397	263977
Jihomoravský kraj	130060	55531	39758	58201	36798	98283	81398	55559	555588
Olomoucký kraj	68686	23935	18662	24544	27405	60634	52639	30722	307227
Zlínský kraj	59388	28227	17337	40483	31162	56079	39500	30241	302417
Moravskoslezský kraj	149290	34872	30853	40989	44046	102301	99203	55728	557282

Kraj	Hlasy	1. skrutinium	Zbytek	2. skrutinium	Mandáty spolu
Hlavní město Praha	592279	23	0,45287875188089200	1	24
Středočeský kraj	632836	25	0,05884216361764420		25
Jihočeský kraj	313048	12	0,39597687495050200		12
Plzeňský kraj	279841	11	0,08105646630236760		11
Karlovarský kraj	127593	5	0,05238774055595120		5
Ústecký kraj	368308	14	0,58414508592698200	1	15
Liberecký kraj	214099	8	0,47782529500277200	1	9
Královéhradecký kraj	278417	11	0,02466935930941720		11
Pardubický kraj	257987	10	0,21568860378553900		10
Kraj Vysočina	263977	10	0,45287875188089000		10
Jihomoravský kraj	555588	22	0,00000000000000000		22
Olomoucký kraj	307227	12	0,16547873604181400		12
Zlínský kraj	302417	11	0,97501385919062300	1	12
Moravskoslezský kraj	557282	22	0,06707848261661550		22
Spolu	5050899	196		4	200

RMČ (kvóta): 25254

Kraj	Hlasy	1. skrutinium	Zbytek	2. skrutinium	Mandáty spolu
Hlavní město Praha	592280	23	0,45198970500890900		23
Středočeský kraj	632836	25	0,05784993070679080		25
Jihočeský kraj	313048	12	0,39548604236784800		12
Plzeňský kraj	279841	11	0,08061769946545280		11
Karlovarský kraj	127593	5	0,05218768560681040		5
Ústecký kraj	368308	14	0,58356761037418400	1	15
Liberecký kraj	214099	8	0,47748960601861000	1	9
Královéhradecký kraj	278417	11	0,02423282518313210		11
Pardubický kraj	257987	10	0,21528410215798900		10
Kraj Vysočina	263977	10	0,45246485844387300	1	11
Jihomoravský kraj	555588	21	0,99912888536923500	1	22
Olomoucký kraj	307227	12	0,16499703029103200		12
Zlínský kraj	302417	11	0,97453969510987900	1	12
Moravskoslezský kraj	557282	22	0,06620471193823010		22
Spolu	5050900	195		5	200

RMČ (kvóta): 25255

Hlavní město Praha

Dělitel	ČSSD	TOP09	ODS	KDÚ-ČSL	Úsvit	ANO	KSČM
1	90765	148334	77272	35191	20596	106023	54870
2	45382,5	74167	38636	17595,5	10298	53011,5	27435
3	30255	49444,67	25757,33	11730,33	6865,333	35341	18290
4	22691,25	37083,5	19318	8797,75	5149	26505,75	13717,5
5	18153	29666,8	15454,4	7038,2	4119,2	21204,6	10974
6	15127,5	24722,33	12878,67	5865,167	3432,667	17670,5	9145
7	12966,43	21190,57	11038,86	5027,286	2942,286	15146,14	7838,571
8	11345,63	18541,75	9659	4398,875	2574,5	13252,88	6858,75
Mandáty:	4	7	4	1	1	5	2

Dělitel	ČSSD	TOP09	ODS	KDÚ-ČSL	Úsvit	ANO	KSČM
1	90765	148334	77272	35191	20596	106023	54870
2	45382,5	74167	38636,5	17595,5	10298	53011,5	27435
3	30255	49444,67	25757,67	11730,33	6865,333	35341	18290
4	22691,25	37083,5	19318,25	8797,75	5149	26505,75	13717,5
5	18153	29666,8	15454,6	7038,2	4119,2	21204,6	10974
6	15127,5	24722,33	12878,83	5865,167	3432,667	17670,5	9145
7	12966,43	21190,57	11039	5027,286	2942,286	15146,14	7838,571
8	11345,63	18541,75	9659,125	4398,875	2574,5	13252,88	6858,75
Mandáty:	4	7	3	1	1	5	2

Kraj Vysočina

Dělitel	ČSSD	TOP09	ODS	KDÚ- ČSL	Úsvit	ANO	KSČM
1	61384	24191	44982	28134	18257	42402	18230
2	30692	12095,5	22491	14067	9128,5	21201	9115
3	20461,33	8063,667	14994	9378	6085,667	14134	6076,667
4	15346	6047,75	11245,5	7033,5	4564,25	10600,5	4557,5
Mandáty:	3	1	2	1	1	2	0

Dělitel	ČSSD	TOP09	ODS	KDÚ- ČSL	Úsvit	ANO	KSČM
1	61384	24191	44982	28134	18257	42402	18230
2	30692	12095,5	22491	14067	9128,5	21201	9115
3	20461,33	8063,667	14994	9378	6085,667	14134	6076,667
4	15346	6047,75	11245,5	7033,5	4564,25	10600,5	4557,5
Mandáty:	3	1	2	1	1	2	1

Alabamský paradox

10 mandátov

Strana	Hlasy	Delenie	Zvyšok	1.scr.	2.scr.	Spolu
A	6	4,285714	0,285714	4	0	4
B	6	4,285714	0,285714	4	0	4
C	2	1,428571	0,428571	1	1	2
Spolu	14					
Kvóta	1,4					

11 mandátov

Strana	Hlasy	Delenie	Zvyšok	1.scr.	2.scr.	Spolu
A	6	4,714286	0,714286	4	1	5
B	6	4,714286	0,714286	4	1	5
C	2	1,571429	0,571429	1	0	1
Spolu	14					
Kvóta	1,272727					

Populačný paradox

	hlasy	delenie	1.scr	zvyšok	2.scr	Spolu
Smer	880 111	62,47239	62	0,472388		62
SDKÚ	390 042	27,68612	27	0,686116	1	28
SaS	307 287	21,81197	21	0,811968	1	22
KDH	215 755	15,31481	15	0,314807		15
MOST	205 538	14,58958	14	0,58958		14
SNS	128 490	9,120528	9	0,120528		9
Spolu	2 127 223		148			
Kvóta	14088					

	predtým	+	potom	delenie	1.scr	zvyšok	2.scr	Spolu
Smer	880 111	10000	890 111	62,35017	62	0,350168		62
SDKÚ	390 042	500	390 542	27,35654	27	0,356542		27
SaS	307 287	11000	318 287	22,29525	22	0,295251		22
KDH	215 755	2000	217 755	15,25322	15	0,253222		15
MOST	205 538		205 538	14,39745	14	0,39745	1	15
SNS	128 490	5000	133 490	9,350658	9	0,350658		9
Spolu			2 155 723		149			
Kvóta			14276					

Spracované podľa: Dančišin

Paradox nového štátu

- 1907 – vznik Oklahomy
- Komora reprezentantov: 386 kresiel
- Zámer zväčšiť komoru tak, aby sa neukrátili iné štáty.
- Na Oklahomu pripadalo 5 kresiel
- Výsledok?
  - Nová komora: 391 kresiel
  - Maine + 1 kreslo
  - New York – 1 kreslo

Paradox nevolenia

Počet voličov:	26		2	25
1. preferencia	Zeman	Fischer	Fischer	Schwarzenberg
2. preferencia	Fischer	Schwarzenberg	Schwarzenberg	Zeman
3. preferencia	Schwarzenberg	Zeman	Zeman	Fischer

Spracované podľa: Nurmi

Paradox prerozdelenia neexistujúcich mandátov

	Platné hlasy	Mandáty?
Hlavní město Praha	30	
Středočeský	29	
Jihočeský	20	
Plzeňský	20	
Karlovarský	20	
Ústecký	20	
Liberecký	20	
Královéhradecký	20	
Pardubický	20	
Olomoucký	20	
Moravskoslezský	20	
Jihomoravský	20	
Zlínský	20	
Kraj Vysočina	20	
Spolu	299	

§ 48

Určení počtu poslanců volených ve volebních krajích

(1) Na základě výsledků hlasování převzatých z volebních okrsků a zvláštních volebních okrsků u pověřených obecních úřadů podle § 43 zjistí Český statistický úřad celkový počet platných hlasů, které byly ve všech volebních krajích odevzdány pro všechny politické strany, politická hnutí a koalice, a vydělí ho počtem poslanců. Číslo takto vypočtené a **zaokrouhlené na jednotky** je republikovým mandátovým číslem.

(2) Republikovým mandátovým číslem dělí celkový počet platných hlasů odevzdaných v každém volebním kraji. Celé číslo takto vypočtené je počtem mandátů, které připadají jednotlivým volebním krajům.

(3) Nebyly-li takto rozděleny všechny mandáty, případnou zbylé mandáty postupně volebním krajům, které vykazují největší zbytek dělení. Při rovnosti zbytků rozhoduje los.

Paradox prerozdelenia neexistujúcich mandátov

	Platné hlasy	Mandáty
Hlavní město Praha	30	30
Středočeský	29	29
Jihočeský	20	20
Plzeňský	20	20
Karlovarský	20	20
Ústecký	20	20
Liberecký	20	20
Královéhradecký	20	20
Pardubický	20	20
Olomoucký	20	20
Moravskoslezský	20	20
Jihomoravský	20	20
Zlínský	20	20
Kraj Vysočina	20	20
Spolu	299	299

Paradox neprerozdelenia

Hlav		7
Stře		7
Jiho		7
Plze		7
Karl		7
Úste		7
Libe		7
Král		7
Parc		7
Olo		7
Moravskoslezský		7
Jihomoravský		7
Zlínský		7
Kraj Vysočina		7
Spolu		98

Kritéria posudzovania volebných procedúr

- Základné (Young (1994), Kubiak (2009))
  - Kritérium exaktnosti
  - Kritérium anonymity
  - Kritérium rovnosti
  - Kritérium homogénosti
  - Kritérium superadditivity
  - Kritérium konzistentnosti

Kritéria posudzovania volebných procedúr

- Balinsky – Young: teorém nemožnosti
  - Kritérium monotónnosti mandátov
  - Kritérium monotónnosti hlasov
  - Kritérium dodržovania kvóty

Povinné čítanie na ďalšiu prednášku

- Pl.ÚS 25/96 ze dne 2. 4. 1997
- Pl.ÚS 24/09 ze dne 1. 9. 2009 + Pl.ÚS 27/09 ze dne 10. 9. 2009